

IZVJEŠĆE O OSTVARENJU GODIŠNJEG PROGRAMA RADA I FINANCIJSKOG PLANA TURISTIČKE ZAJEDNICE OPĆINE LASTOVO ZA 2023. GODINU

---

08. travnja 2024. godine

UVOD

Godišnji program i financijski plan Turističke zajednice Općine Lastovo za 2023. godinu ostvareni su, unatoč izmjenama unutar određenih stavki Programa, gotovo u potpunosti u skladu s projekcijama.

Osnovi ciljevi – razvoj i marketing destinacije, osiguravanje cjelovitije zastupljenosti specifičnih lokalnih/regionalnih interesa te poboljšanje uvjeta boravka turista u destinaciji – ostvareni su u iznad očekivanja. Značajno je unaprijeđena medijska vidljivost (nacionalna TV, inozemne TV kuće, novine, časopisi, portali, blogovi, društvene mreže) i prepoznatljivost destinacije kroz dva osnovna koncepta, prirodnu (Lastovo – otok zvijezda, outdoor aktivnosti) i kulturnu baštinu (baštinski i tradicionalni te suvremeni elementi kulture).

Realizirane su tri temeljne zadaće LTZ:

1. Razvoj proizvoda

1.1. sudjelovanje u planiranju i provedbi ključnih investicijskih projekata javnog sektora i ključnih projekata podizanja konkurentnosti destinacije: TZOL razvijala je čitave godine dva svoja proizvoda, Lastovo – otok zvijezda te zbirke kulturne baštine Otoka Lastova u kontekstu investicijskih projekata Općine Lastovo i širih koncepta za podizanje konkurentnosti destinacije na regionalnoj i županjskoj razini

1.2. koordinacija i komunikacija s dionicima privatnog i javnog sektora u destinaciji: TZOL okuplja dionike iz različitih sektora u ostvarenju svojih ciljeva te ih javno komunicira i predstavlja

1.3. razvojne aktivnosti vezane uz povezivanje elemenata ponude u pakete i proizvode – inkubatori inovativnih destinacijskih doživljaja i proizvoda: u 2023. godini razmatrali smo mogućnosti i stvarali uvjete povezivanja određenih baštinskih elemenata (materijalna i nematerijalna baština) sa specifičnim manifestacijama, publikacijama i promotivnim aktivnostima

1.4. razvoj događanja u destinaciji i drugih motiva dolaska u destinaciju za individualne i grupne goste: organizirano je i prilagođeno mnoštvo manifestacija te su potpomognuti drugi akteri na području TZOL da ostvare svoje

1.5. razvoj ostalih elemenata turističke ponude s fokusom na cjelogodišnju ponudu destinacije: u ovom se polju TZOL najviše fokusirala na razvoj i promociju outdoor aktivnosti na Lastovu

1.6. praćenje i apliciranje, samostalno ili u suradnji s jedinicom lokalne samouprave i drugim subjektima javnog ili privatnog sektora, na natječaje za razvoj javne turističke ponude i infrastrukture kroz sufinanciranje iz nacionalnih izvora, fondova Europske unije i ostalih izvora financiranja: TZOL se samostalno uspješno javila na natječaj TZ DNŽ za potpore manifestacijama (Smotra klapa), s LAG-om na EU natječaj male vrijednosti (očuvanje okoliša), preko HTZ-a na EU projekt „Hrvatska – prirodno tvoja“, samostalno na HTZ-ov natječaj „Doživi domaće, istraži održivu Hrvatsku“ (HRT, Doris Pinčić), a sudjelovala je u nacrtima projekata Općine Lastovo, Ministarstva kulture i medija RH te Restauratorskog zavoda.

1.7. upravljanje kvalitetom ponude u destinaciji: cjelogodišnja aktivnost TZOL je, u suradnji s drugim dionicima, uvećati kvalitetu ponude u destinaciji

1.8. strateško i operativno planiranje razvoja turizma ili proizvoda na destinacijskoj razini te po potrebi organizacija sustava upravljanja posjetiteljima: na ovom polju tek smo stvorili uvjete za strateško i operativno planiranje

1.9. sudjelovanje u izradi strateških i razvojnih planova turizma na području destinacije: TZOL tek gradi kapacitete da može sudjelovati u izradi takvih planova

1.10. upravljanje javnom turističkom infrastrukturom: na području TZOL još nema turističke infrastrukture kojom bi upravljala, ali čitave su 2023. godine razvojem proizvoda stvarani uvjeti da se to u nadolazećem razdoblju promijeni

1.11. sudjelovanje u provođenju strateških marketinških projekata koje je definirala Hrvatska turistička zajednica: TZOL je sudjelovala posredno i projektno, kako je navedeno u točki 1.6.

2. Informacije i istraživanja

2.1. izrada i distribucija informativnih materijala: TZOL je pripremila i distribuirala lokalno i, uz posredovanje TZ DNŽ, po međunarodnim sajmovima, značajan volumen tiskanog informativnog promotivnog materijala

2.2. stvaranje, održavanje i redovito kreiranje sadržaja na mrežnim stranicama destinacije i profilima društvenih mreža: ove su aktivnosti bile gotovo svakodnevnice kroz 2023. godinu

2.3. osnivanje, koordinacija i upravljanje turističkim informativnim centrima (ako postoje/ima potrebe za njima): na području TZOL ne postoje turistički informativni centri

2.4. suradnja sa subjektima javnog i privatnog sektora u destinaciji radi podizanja kvalitete turističkog iskustva, funkcioniranja, dostupnosti i kvalitete javnih usluga, servisa i komunalnih službi na području turističke destinacije: TZOL aktivno surađuje sa svim lokalnim dionicima, a najaktivnije s komunalnim službama, na ostvarenju ove zadaće

2.5. planiranje, izrada, postavljanje i održavanje sustava turističke signalizacije, samostalno i/ili u suradnji s jedinicom lokalne samouprave: u 2023. godini pripremljena je nova turistička signalizacija te uređena postojeća

2.6. operativno sudjelovanje u provedbi aktivnosti sustava eVisitor i ostalim turističkim informacijskim sustavima sukladno uputama regionalne turističke zajednice i Hrvatske turističke zajednice kao što su: jedinstveni turistički informacijski portal te evidencija posjetitelja i svih oblika turističke ponude: TZOL sudjeluje u aktivnostima.

3. Distribucija

3.1. koordiniranje s regionalnom turističkom zajednicom u provedbi operativnih marketinških aktivnosti: TZOL je po potrebi i na poziv TZ DNŽ sudjelovala u provedbi operativnih marketinških aktivnosti

3.2. priprema, sortiranje i slanje podataka o turističkoj ponudi na području destinacije u regionalnu turističku zajednicu i Hrvatsku turističku zajednicu: zadaća je izvršena u 2023. godini

3.3. priprema destinacijskih marketinških materijala sukladno definiranim standardima i upućivanje na usklađivanje i odobrenje u regionalnu turističku zajednicu: materijali su na traženi način pripremljeni još 2021. godine pa u ovoj nije bilo potrebe za time

3.4. pružanje podrške u organizaciji studijskih putovanja novinara i predstavnika organizatora putovanja u suradnji s regionalnom turističkom zajednicom te u suradnji s Hrvatskom turističkom zajednicom: TZOL je bila spremna pružiti podršku, no brojni posjeti novinara i malobrojni predstavnika organizatora putovanja u najvećoj su mjeri financirani bez sudjelovanja TZOL

3.5. obavljanje i drugih poslova propisanih ovim Zakonom ili drugim propisom: administrativni i drugi rad ureda TZOL u dijelu je godine bio značajno otežan nepostojanjem interesa za zapošljavanje na mjestu turističkog informatora/informatorice u sezoni te iznimnim povećanjem volumena ostalih aktivnosti pa je izvršen u većem dijelu, uz iznimku propisanog broja sastanaka TV TZOL i Skupštine.

Ciljevi Plana i programa Turističke zajednice općine Lastovo za 2023. godinu su većim dijelom ostvareni:

- nastaviti trend rasta turističkog prometa više od 5% - indeks noćenja je na 4,45%,
- produžiti turističku sezonu (povećati broj dolazaka i noćenja u razdoblju predsezone i posezone) – blage fluktuacije broja dolazaka i noćenja u predsezoni i posezoni još uvijek se ne mogu smatrati trendom,
- povećati broj turističkih sadržaja u pred i posezoni – značajno je povećan broj turističkog sadržaja,
- razvijati nove turističke sadržaje i poboljšati kvalitetu postojećih temeljenih na prirodnim i kulturnim resursima, eno i gastro ponudi u suradnji sa javnim i privatnim sektorom – ključni pomak napravljen je u vidu razvoja turističkih sadržaja vezanih uz materijalnu i nematerijalnu baštinu, dok se razvoj eno i gastro ponude, usprkos nastojanjima TZOL, još uvijek većinom odvija isključivo unutar privatnog sektora
- razvijati prepoznatljiv otočni brend “Lastovo – Otok zvijezda” i aktivni turizam (ronjenje, biciklizam, planinarenje, pješaćenje) – veliki uspjeh marketinških i terenskih aktivnosti na promociji i provedbi ovih koncepata,
- povećati marketinške aktivnosti samostalno i u suradnji sa turističkom zajednicom Dubrovačko-neretvanske županije i Hrvatskom turističkom zajednicom te afirmirati cijeli otok kao poželjnu destinaciju – značajno je poboljšana medijska vidljivost otoka Lastovo i to u željenom/planiranom okviru.

TURISTIČKI PROMET NA PODRUČJU TZO LASTOVO U 2023. GODINI

Promatrajući razdoblje siječanj-prosinac 2023., na području Turističke zajednice općine Lastovo evidentirano je 71.308 noćenja i 10.020 dolazaka. U odnosu na 2022. godinu ostvareno je 104,49% noćenja i 103,48% dolazaka. S obzirom da kapaciteti smještaja izrazito sporo rastu na području TZOL, ovo se povećanje odnosi uglavnom na produženje predsezone i posezone.

Vrsta turista	Dolasci	Usporedba dolazaka	Indeks dolazaka	Noćenja	Usporedba noćenja	Indeks noćenja
Domaći	4.205	3.406	123,46	24.467	19.562	125,07
Strani	5.815	6.277	92,64	46.841	48.681	96,22
Ukupno:	10.020	9.683	103,48	71.308	68.243	104,49

Prema vrsti objekta, najviše noćenja je zabilježeno u objektima u domaćinstvu – 38.774 - nakon čega slijede ostali ugostiteljski objekti za smještaj (druge vrste – skupina kampovi), a zatim nekomercijalni smještaj pa hoteli i kamp. Objekti u domaćinstvu su ostvarili 107,73% noćenja u odnosu na 2022., a najviše noćenja u odnosu na prethodnu godinu su objekti nekomercijalnog smještaja – 114,59%.

Objekt Vrsta objekta	Broj noćenja 2023	Broj noćenja Usporedba 2022	Broj noćenja Indeks	Broj dolazaka 2023	Broj dolazaka Usporedba 2022	Broj dolazaka Indeks
Hoteli	13.498	13.223	102,08	2.524	2.522	100,08
Kampovi	2.326	2.129	109,25	273	307	88,93
Nekomercijalni smještaj	8.194	7.151	114,59	394	403	97,77
Objekti u domaćinstvu	38.774	35.993	107,73	5.599	4.973	112,59
Ostali ugostiteljski objekti za smještaj (Druge vrste - skupina kampovi)	8.516	9.747	87,37	1.230	1.478	83,22
Ukupno	71.308	68.243	104,49	10.020	9.683	103,48

Od stranih turista najviše noćenja u 2023. godini ostvarili su Slovenci (17.519.. Nakon Slovenaca najviše noćenja su ostvarili Srbi (4.048), Nijemci (3.364), zatim Poljaci (3.019), Česi (2.699), i dr.

Domaći turisti koji su ostvarili najviše noćenja dolaze iz svih županija Lijepe naše, a najviše noćenja ostvaruju turisti iz Grada Zagreba i to čak 32,65% ukupnih dolazaka koja su zabilježili domaći turisti i 9.695 noćenja (udio 40%). Slijede ih Splitsko-dalmatinska županija, Zagrebačka, Dubrovačko-neretvanska, Koprivničko-križevačka, Varaždinska itd.

Strani gosti

Država	Dolasci	Usporedba dolazaka	Indeks dolazaka	Noćenja	Usporedba noćenja	Indeks noćenja
Slovenija	2.038	2.150	94,79	17.519	18.310	95,68
Srbija	432	405	106,67	4.629	4.048	114,35
Njemačka	406	482	84,23	3.364	3.830	87,83
Češka	322	320	100,62	2.699	2.844	94,90
Italija	351	437	80,32	2.342	2.793	83,85
Poljska	280	381	73,49	2.303	3.019	76,28
Bosna i Hercegovina	217	147	147,62	2.182	1.527	142,89
Austrija	214	241	88,80	1.598	1.886	84,73
Francuska	267	311	85,85	1.441	1.466	98,29
Mađarska	150	184	81,52	1.254	1.369	91,60
Slovačka	121	119	101,68	1.026	923	111,16
Australija	105	38	276,32	922	322	286,34
Makedonija	54	28	192,86	858	481	178,38
Ujedinjena Kraljevina	138	120	115,00	558	510	109,41
Nizozemska	93	111	83,78	509	738	68,97
Švedska	67	117	57,26	425	691	61,51
Švicarska	72	86	83,72	382	437	87,41
SAD	120	133	90,23	380	492	77,24
Belgija	63	87	72,41	376	365	103,01
Kanada	35	25	140,00	314	200	157,00
Norveška	24	19	126,32	309	310	99,68
Danska	25	50	50,00	164	327	50,15
Španjolska	29	39	74,36	146	190	76,84
Finska	21	22	95,45	144	226	63,72
Ukrajina	22	20	110,00	137	131	104,58
Brazil	11	2	550,00	122	6	2.033,33
Irska	16	37	43,24	108	360	30,00
Crna Gora	8	19	42,11	52	93	55,91
Rumunjska	6	21	28,57	52	145	35,86
Argentina	7	2	350,00	50	5	1.000,00
Litva	7	11	63,64	44	44	100,00
Bjelorusija	6	6	100,00	43	21	204,76
Južnoafrička Republika	7	10	70,00	40	97	41,24
Čile	11	0	0,00	38	0	0,00
Portugal	11	9	122,22	38	27	140,74
Rusija	8	13	61,54	37	44	84,09
Ostale azijske zemlje	6	10	60,00	35	77	45,45
Ostale zemlje Južne i Srednje Amerike	10	6	166,67	31	19	163,16
Koreja, Republika	4	0	0,00	24	0	0,00
Bugarska	2	5	40,00	20	29	68,97
Novi Zeland	4	4	100,00	16	23	69,57
Grčka	3	6	50,00	15	27	55,56

Indonezija	2	0	0,00	15	0	0,00
Letonija	2	3	66,67	14	27	51,85
Ostale europske zemlje	2	2	100,00	14	14	100,00
Izrael	2	4	50,00	10	17	58,82
Ostale zemlje Sjeverne Amerike	2	3	66,67	10	9	111,11
Kina	1	0	0,00	5	0	0,00
Luksemburg	1	1	100,00	5	6	83,33
Indija	1	2	50,00	4	21	19,05
Jordan	1	0	0,00	4	0	0,00
Tunis	1	0	0,00	4	0	0,00
Japan	3	3	100,00	3	6	50,00
Island	1	0	0,00	2	0	0,00
Kuvajt	1	0	0,00	2	0	0,00
Meksiko	1	4	25,00	2	16	12,50
Estonija	1	0	0,00	1	0	0,00

Domaći gosti po županijama iz kojih dolaze

Županija	Dolasci	Usporedba dolazaka	Indeks dolazaka	Noćenja	Usporedba noćenja	Indeks noćenja
Grad Zagreb	1.373	1.216	112,91	9.695	8.728	111,08
Splitsko-dalmatinska	805	620	129,84	3.462	2.742	126,26
Zagrebačka	252	251	100,40	2.117	1.736	121,95
Dubrovačko-neretvanska	284	416	68,27	1.069	1.256	85,11
Međimurska	220	97	226,80	1.060	644	164,60
Primorsko-goranska	188	154	122,08	983	924	106,39
Varaždinska	137	82	167,07	871	590	147,63
Krapinsko-zagorska	126	43	293,02	787	282	279,08
Istarska	161	41	392,68	643	258	249,22
Sisačko-moslavačka	64	46	139,13	488	353	138,24
Osječko-baranjska	75	58	129,31	465	255	182,35
Karlovačka	90	50	180,00	434	280	155,00
Koprivničko-križevačka	68	35	194,29	408	229	178,17
Bjelovarsko-bilogorska	45	66	68,18	381	234	162,82
Zadarska	91	77	118,18	369	276	133,70
Šibensko-kninska	93	79	117,72	366	319	114,73
Brodsko-posavska	30	35	85,71	264	224	117,86
Vukovarsko-srijemska	36	9	400,00	211	54	390,74
Virovitičko-podravska	23	7	328,57	191	54	353,70
Požeško-slavonska	28	19	147,37	166	91	182,42
Ličko-senjska	16	5	320,00	37	33	112,12
Nautika	0	0	0,00	0	0	0,00
Ukupno:	4.205	3.406	123,46	24.467	19.562	125,07

OSTVARENJE GODIŠNJEG PROGRAMA RADA I FINANCIJSKOG PLANA ZA 2023. GODINU

PRIHODI

U 2023. godini i prihodi i rashodi su povećani u odnosu na plan. Povećanje prihoda dugujemo dijelom porastu broja turističkih subjekata na otoku iako su prihodi od Turističke pristojbe nešto manji od očekivanih, a dijelom neplaniranim prihodom od sustava turističkih zajednica i EU fondova. Prihod od jedinice lokalne samouprave manji je od očekivanog.

		PRIHODI	Plan za 2023.	Razlika	Rebalans za 2023.	Index plan 23./realizacija 23.
1.		Izvorni prihodi	37648,14	2.986	40.634	107,93
	1.1.	Turistička pristojba	31012	-233	30.779	99,25
	1.2.	Članarina	6636,14	3.218	9.854	148,50
2.		Prihodi iz proračuna općine/grada/županije i državnog proračuna	13935,89	-1.278	12.658	90,83
3.		Prihodi od sustava turističkih zajednica	0	1.000	1.000	
4.		Prihodi iz EU fondova	0	1.165	1.165	
5.		Prihodi od gospodarske djelatnosti	0	0	0	
6.		Preneseni prihod iz prethodne godine	27288,6	0	27.289	100,00
7.		Ostali prihodi	0	260	260	
		SVEUKUPNO	78872,63	4.132	83.005	105,24

Na području TZOL registrirano je 102 objekta u domaćinstvu s ukupno 706 kreveta za koje turističku pristojbu plaćaju u godišnjem paušalnom iznosu. Ostalih ugostiteljskih objekata za smještaj (kuća za odmor, lovački dom, apartman, hostel i objekt za robinzonski smještaj) ima 10, s registriranih 79 jedinica sa ukupno 251 krevetom. Hotel ima 72 jedinice sa ukupno 144 kreveta, a kamp 30 jedinica sa ukupno 90 ležajeva. Registriranih „vikendaša“ ima 52.

Bitno je napomenuti da u 2023. godini nisu poslovali, u smislu primanja turista, ni hostel niti svjetionici Plovputa, čime je izgubljen dio prihoda od noćenja.

RASHODI

Iako je odstupanje u ukupnim rashodima također neznatno, uslijed ukazanih prilika za ostvarenje par potencijalno strateških poteza za razvoj novog turističkog proizvoda te prilagođavanja programa podrški razvoju turističkih događanja, došlo je do brojnih malih razlika u pojedinim stavkama, a neke su stavke dodane kroz godinu.

Rashodi su u 2023. godini veći od planiranih. Sačuvana je manja zaliha sredstava na kraju 2023. godine koja će biti prenesena u 2024.

1. Istraživanje i strateško planiranje – nisu izravno utrošena sredstva

		AKTIVNOSTI	Plan za 2023.	Razlika	Rebalans za 2023.	Index plan 24./plan 23.
1.		ISTRAŽIVANJE I STRATEŠKO PLANIRANJE	0	0	0	
	1.1.	Izrada strateških/operativnih/komunikacijskih/akcijskih dokumenata				
	1.2.	Istraživanje i analiza tržišta				
	1.3.	Mjerenje učinkovitosti promotivnih aktivnosti				

2. Razvoj turističkog proizvoda – povećani troškovi za ukupno 8.170,00 eura

		AKTIVNOSTI	Plan za 2023.	Razlika	Rebalans za 2023.	Index plan 24./plan 23.
2.		RAZVOJ TURISTIČKOG PROIZVODA	27986,76	8.170	36.157	129,19
	2.1.	Identifikacija i vrednovanje resursa te strukturiranje turističkih proizvoda	3981,68	-884	3.097	77,79
	2.1.1.	Lastovo - otok zvijezda	3981,68	-2.373	1.608	40,39
	2.1.2.	Priprema etnografske i ambijentalne zbirke	0	1.489	1.489	
	2.2.	Sustavi označavanja kvalitete turističkog proizvoda	0	0	0	
	2.3.	Podrška turističkoj industriji	0	0	0	
	2.4.	Podrška razvoju turističkih događanja	24005,08	9.054	33.059	137,72

2.4.1.	Organizacija ribarske večeri i Festivala vina, mirisa i okusa Dalmacije	1990,84	-1.333	658	33,05
2.4.2.	Organizacija folklornih večeri	1327,23	-315	1.013	76,30
2.4.3.	Klupske večeri	1327,23	200	1.527	115,07
2.4.4.	Iz lastovskog burala	5308,91	-4.554	755	14,22
2.4.5.	Lastovski poklad	0	910	910	
2.4.6.	Advent	1327,23	-168	1.160	87,37
2.4.7.	Međunarodni jesenski cross Sv. Kuzma i Damjan	663,61	-144	520	78,36
2.4.8.	Večeri klasične glazbe	2654,46	1.300	3.954	148,96
2.4.9.	Mali festival povijesti	1990,84	956	2.947	148,03
2.4.10.	Lastovo trail	1327,23	858	2.186	164,67
2.4.11.	Smotra klapa	0	1.288	1.288	
2.4.12.	Pop koncerti	0	7.667	7.667	
2.4.13.	Predstava "Roko i Cicibela"	0	1.304	1.304	
2.4.14.	Predstava "A odakle ste vi, gospođo"	0	577	577	
2.4.15.	Predstava "Kronika seoske ljubavi"	0	507	507	
2.4.16.	Kulturno ljeto Lastovo - podrške	5300	0	5.300	100,00
2.4.17.	Izložba "Zaboravljena Dalmacija"	787,5	0	788	100,00

2.1. Identifikacija i vrednovanje resursa te strukturiranje turističkih proizvoda (-884,00 eur)

Za projekt „Lastovo – otok zvijezda“ potrošeno je 2373,00 eura manje od planiranog jer je odabran povoljniji teleskop te stoga što se većina izlagača odrekla dijela ili ukupnog planiranog honorara ili potpore u smislu snošenja putnih troškova i troškova boravka. S druge strane, sasvim neočekivano se ukazala prilika da krenemo u suradnji s Ministarstvom kulture i medija RH te Restauratorskim zavodom u projekt artikuliranja potencijalnih objekata turističke infrastrukture, etnografske i ambijentalne zbirke s pripadajućim građevinama. Na sve je troškove četrdesetak stručnjaka koji su prošli Lastovom u 2023. godini izdvojeno od strane TZOL 1.489,00 eur, od kojih se većina odnosi na prehranu i prijevoz.

2..4. Podrška razvoju turističkih događanja (+9054,00 eur)

Zbog financijskih (tijekom dogovora početkom godine cijena izvedbe je porasla u odnosu na planiranu), ali ponajviše logističkih razloga, otkazana je za 2023. godinu izvedba scenske priredbe „Iz lastovskog burala“ čime je uštedeno 4.554,00 eura, samo je plaćen dug iz prethodne godine. Da bi se ipak iskoristio skupi filmski materijal proizveden u 2022. godini za priredbu, odlučeno je da se film prikazuje prilikom nastupa KUD-a Lastovo u Palacu. Iz tog su razloga kupljeni projektor i eksterni HDD, što je onda bio ukupni trošak za folklorne večeri (1013,00 eur). I film i kupljena oprema za reprodukciju upotrebljavat će se i ubuduće.

Klupske večeri izdvojene su u 2023. godine iz natječajnog financiranja kroz Kulturno ljeto jer predstavljaju trajno potreban program u sezoni i dodijeljen im je fiksni iznos od 1.327 eura koji je uvećan za 200 zbog dodatnog nastupa.

Smotri klapa koja nije bila u planu za 2023. dodijeljeno je 1288,00 eur, ali je događanje iznosom od 1000,00 eura podržala TZ DNŽ, tako da je izravan trošak TZOL bio 288,00 eur.

Lastovo trail je također izdvojen iz programa Kulturnog ljeta, ali su njegovi troškovi zbog dugotrajne neizvjesnosti financiranja iz drugih izvora porasli za 858 eura. Ukupan trošak održavanja bio je 2186 eur.

U planu nije bilo niti izravno financiranje Lastovskog poklada, ali zbog važnosti događanja te zbog potrebe da se omogući dokumentiranje, za tu je manifestaciju izdvojeno 910 eura. Do ove godine TZOL nije imao troškova vezanih uz Lastovski poklad, osim tiska naljepnice.

Kulturno ljeto Lastovo podržano je sa planiranih 5300,00 eura koje su podijelili udruge LA!UVO, Dobre Dobričević i Festival mediteranskog filma Split.

Ribarska večer i potpora organizaciji Sajma vina, mirisa i okusa Dalmacije ukupno su koštali 658 eura, što je 1333,00 manje od predviđenog. Razlog je otkazivanje druge planirane ribarske večeri zbog nemogućnosti okupljanja partnera u vrhuncu sezone.

Za Advent 2023 utrošeno je 168 eura manje od predviđenih 1.327 eur.

Manifestacije povodom Dana Općine su također imale neke izmjene u planiranim budžetima. Za jubilarni X. Međunarodni cross „Sv. Kuzma i Damjan“ utrošeno je 144 eura manje od predviđenih 664 eur, izložba „Zaboravljena Dalmacija“ je ostala u planiranih 788 eura, ali je TZOL pružila i potporu odigravanju predstave (neplanirane) „A tko ste vi, gospođo?“ u iznosu od 577 eur.

Za ostala glazbena događanja utrošeno je, redom:

- 3954 eura za programe klasične glazbe – 1300 eura više nego je planirano
- 7667 eura za koncerte koji nisu bili predviđeni Planom za 2024, ali se pokazalo nužnim da se organizira takav program (nastupi Zdenke Kovačiček i Hoodooleena).

Za Planom nepredviđene predstave „Roko i Cicibela“ te „Kronika seoske ljubavi“ utrošeno je ukupno 1.811 eura, uz to da se potonja nije održala zbog teške ozljede glumice pred samu izvedbu.

Mali festival povijesti je ukupnim troškom od 2.947 eura premašio planirani budžet za 956 eura.

3. **Komunikacija i oglašavanje** – razlika u rashodima (+1477) je nastala u sljedećim stavkama:

		AKTIVNOSTI	Plan za 2023.	Razlika	Rebalans za 2023.	Index plan 24./plan 23.
3.		KOMUNIKACIJA I OGLAŠAVANJE	10569,51	1.477	12.047	113,98
	3.1.	Definiranje <i>branding</i> sustava i <i>brand</i> arhitekture				
	3.2.	Oglašavanje destinacijskog branda, turističke ponude i proizvoda				
	3.3.	Odnosi s javnošću: globalni i domaći PR				
	3.4.	Marketinške i poslovne suradnje	0	175	175	
	3.5.	Sajmovi, posebne prezentacije i poslovne radionice				
	3.6.	Suradnja s organizatorima putovanja	663,61	-664	0	0,00
	3.7.	Kreiranje promotivnog materijala	3996,99	3.168	7.165	179,26
	3.7.1.	Tisak brošura	2733,38	1.317	4.050	148,17
	3.7.2.	Tisak turističkih zemljovida	663,61	159	823	124,02
	3.7.3.	Nabava pepeljara "Čuvajmo otok"	600	811	1.411	235,20
	3.7.4.	Radionica izrade autentičnih suvenira	0	882	882	
	3.8.	Internetske stranice	3318,07	-1.031	2.287	68,93
	3.9.	Kreiranje i upravljanje bazama turističkih podataka	600	659	1.259	209,83
	3.10.	Turističko-informativne aktivnosti	1990,84	-830	1.161	58,32
	3.10.1.	Turistička signalizacija	1990,84	-1.080	911	45,76
	3.10.2.	Kotizacije za festivale turističkog filma	0	250	250	

- suradnja s organizatorima putovanja – posjetilo nas je mnogo novinara, ali o trošku vlastitih medijskih kuća i produkcija, tako da nismo imali predviđene troškove

- kreiranje promotivnog materijala – cijena naručenih novih brošura, zemljovida i letaka je zbog značajnih izmjena cijena tiska porasla u odnosu na prethodnu godinu, poskupile su i reklamne pepeljare, a

organizirali smo i radionicu izrade autentičnih suvenira pa je tako utrošeno čak 3.168 eura više od planiranih 3997 eura,

- internetske stranice – na proizvodnju sadržaja potrošeno je 1031 euro manje od planiranih 3318, a stvoren je planirani sadržaj za novu web stranicu koja se planira u idućoj godini,

- kreiranje i upravljanje bazama podataka – u 2023. godini utrošili smo 1259 eura na nove fotografije, što je za 659 eura više od planiranog,

- turističko-informativne aktivnosti – trošak se odnosi na dizajn nove informativne ploče na Pjevoru i manji je za 1080 od planiranog

- nepredviđeni trošak koji je donio nagradu za turistički film na Festivalu etno i turističkog filma Krk, a time i reklamu, bile su kotizacije za razne slične festivale u ukupnom iznosu od 250 eur.

4. Destinacijski menadžment – potrošeno je ukupno 876 eura manje od planiranog

		AKTIVNOSTI	Plan za 2023.	Razlika	Rebalans za 2023.	Index plan 24./plan 23.
4.		DESTINACIJSKI MENADŽMENT	7792,11	-876	6915,75	88,75
	4.1.	Turistički informacijski sustavi i aplikacije /eVisitor	0	0	0	
	4.2.	Stručni skupovi i edukacije	0	172	172	
	4.3.	Koordinacija i nadzor	0	0	0	
	4.4.	Upravljanje kvalitetom u destinaciji	0	0	0	
	4.5.	Poticanje na očuvanje i uređenje okoliša	7792,11	-1.048	6.744	86,55
	4.5.1.	Akcije čišćenja uvala i plaža	665,61	-550	116	17,40
	4.5.2.	Hortikulturno uređenje naselja	3800	-771	3.029	79,70
	4.5.2.	Uređenje plaža	3326,5	-1.840	1.487	44,70
	4.5.3.	Sadnja stabala "Hrvatska-prirodno tvoja"	0	2.113	2.113	

Održano je jedan edukativni program za iznajmljivače koji nije bio predviđen planom uz trošak od 172 eur.

Na akcije čišćenja plaža, hortikulturno uređenje i uređenje plaža utrošeno je manje sredstava od planiranih – umjesto predviđenih 7792 eur, utrošeno je 4361 eura.

Nepredviđeni trošak dogodio se uključivanjem u akciju „Hrvatska – prirodno tvoja“ gdje na leđa TZOL pao trošak sadnje i opreme sadnica doniranih EU projektom. Za čitavu je akciju izdvojeno 2113 eura, od čega je izravan trošak TZOL 948 eur.

5. Članstvo u strukovnim organizacijama – za 80 eura TZOL se učlanio u LAG zbog prijave na projekt „Čuvajmo otoke“ u koordinaciji s LAG-om i drugim lokalnim TZ-ovima. Projekt je dobiven i realizirat će se u 2024. godini.

		AKTIVNOSTI	Plan za 2023.	Razlika	Rebalans za 2023.	Index plan 24./plan 23.
5.		ČLANSTVO U STRUKOVNIM ORGANIZACIJAMA	0		80	
	5.1.	Međunarodne strukovne i sl. organizacije	0		0	
	5.2.	Domaće strukovne i sl. organizacije	0		80	

6. Administrativni poslovi – 823 eura manje od predviđenog

		AKTIVNOSTI	Plan za 2023.	Razlika	Rebalans za 2023.	Index plan 24./plan 23.
6.		ADMINISTRATIVNI POSLOVI	22517,58	-823	21.694	96,34
	6.1.	Plaće	18917,58	-1.899	17.018	89,96
	6.2.	Materijalni troškovi	3600	1.076	4.676	129,89
	6.3.	Tijela turističke zajednice	0	0	0	
	6.4.	Troškovi poslovanja mreže predstavništava/ ispostava	0	0	0	
7.		REZERVA	10006,67	-3.895	6.111	61,07
8.		POKRIVANJE MANJKA PRIHODA IZ PRETHODNE GODINE	0	0	0	

- troškovi plaća manji su od predviđenih 18.918 eura za 1.899 eura iz razloga što je samo dio ljeta bila zaposlena informatorica na samo 2 sata dnevno. Slijedom iznimno povećanog obujma rada direktorice, isplaćeni su dodaci na osnovnu plaću,

- slijedom povećanog gore opisanog obujma drugih aktivnosti direktorice te opravdanih nesretnih okolnosti Skupština TZOL u 2023. godini nije održala niti jednu sjednicu, a Turističko vijeće TZOL sastalo

se samo krajem 2023. godine kako bi odlučilo o rebalansu i Programu i financijskom planu za 2024. godinu, te donijelo ostale odluke vezane uz poslovanje; svi su članovi TZOL redovito mailom obavještavani, a po potrebi i konzultirani oko određenih aktivnosti i njihovih promjena da bi se bar donekle kompenziralo neodržavanje sjednica, a sastala se i komisija za odlučivanje o dodjeli sredstava prijaviteljima na javni natječaj za Kulturno ljeto Lastovo, online je odlučeno o usklađenju iznosa Turističke pristojbe za 2025. godinu te je održan niz operativnih online i sastanaka uživo s članovima Vijeća i Skupštine,

- direktorica je sudjelovala na radnim sastancima TZ DNŽ,

- materijalni su se troškovi povećali s predviđenih 3.600 na 4.676 eura, dijelom iz razloga povećanja cijena roba i usluga.

UKUPNO RASHODI

	RASHODI	Plan za 2023.	Razlika	Rebalans za 2023.	Index plan 24./plan 23.
	SVEUKUPNO 1	78872,63	4.133	83.005	105,24

S obzirom na operativne mogućnosti, značajne logističke izazove i veliko povećanje aktivnosti u svim područjima TZOL, možemo biti zadovoljni i turističkim dolascima/noćenjima i provedenim programom. Trend posjeta ostao je stabilan, uz male pomake u profilaciji publike cjelogodišnjom kampanjom za promociju specifičnih turističkih proizvoda, a značajan je napredak ostvaren u povezivanju zaštite baštine i njezina prevođenja u turističku infrastrukturu.

Ovogodišnje iskustvo ukazuje na nužnu potrebu povećanja prihoda koji bi omogućili zapošljavanje još jedne osobe na provođenju programa da bi se osigurala kvaliteta, što nije vjerojatno da će se ostvariti povećanjem dolazaka (nemoguć je značajan rast kapaciteta) niti povećanjem iznosa Turističke pristojbe, već je plan usmjeriti se na suradnje s drugim dionicima i natječaje. Također, postoji mogućnost da se status TZOL promijeni iz turistički razvijene u turistički nerazvijenu čime bi se povećali izravni prihodi. Za sada je osigurano preuzimanje dijela troškova manifestacija od strane Općine Lastovo.

Postavljen je vrlo dobar strateški okvir razvoja destinacije te su potvrđene prikladne teme u čijim se okvirima treba razvijati da bi osigurala održivost.

Turistička zajednica Općine Lastovo

Diana Magdić, Direktorica

Predsjednica

Anita Jančić Lešić